

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Преглед		
Подаци о високошколској установи		
Назив, адреса и е-маил адреса институције	Универзитет "Бијељина" Бијељина Павловића пут бб - Дворови, 76300 Бијељина info@ubn.rs.ba	
Интернет адреса	www.ubn.rs.ba	
Назив, број и датум акта о оснивању	Уговор о оснивању Универзитета Бијељина, ОПУ - 778/2010 од 29.06.2010. године	
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	ЈИБ: 44031803800	
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	11066283	
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Љиљана Томић, Рачанска 50 Бијељина, Дијана Божић, Незнаних јунака 17, Бијељина	
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	03-300/12 од 24.07.2012. и 03-2061-1/16 од 24.07.2016. године	
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.023/602-399-8/10 од 05.10.2012. године	
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	/	
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Фармацеутски факултет - доц. др Љиљана Томић, Факултет здравствених судија - доц. др Дражен Јовановић, Факултет за психологију - проф. др Мирослав Комленић, Пољопривредни факултет - доц. др Боро Крстић	
Контакт особа:	Доц. др Боро Крстић, директор Универзитета Бијељина	
Број телефона:	065/237-072	
Програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФАРМАЦИЈЕ	Први циклус	Магистар фармације - 300 ЕЦТС

ДОБРЕ СТРАНЕ

Б.2 Креирање и одобравање студијских програма

Установа је усвојила документе којима се регулише поступак доношења и измене студијских програма (Правилник о доношењу, измјени и допуни студијских програма, Процедуре за развој студијских програма и Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма Универзитета). Студенти учествују у овим процедурама као чланови Научно-наставног већа факултета, а могу и да буду иницијатори мањих измена студијског програма.

У документу „Студијски програм – Интегрисане академске студије фармације“ наведени су референтни програми три високошколске установе, од којих су две из Србије (Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет и Универзитет у Нишу - Медицински факултет) и једна из Грчке, Атина, али са неодговарајућим подацима (в. у одељку Слабе стране). Установа је извршила поређење својих интергисаних студија фармације са три референтна студијска програма у виду табеларног приказа предметима по годинама студија.

Дефинисани су циљеви, исходи и описане компетенције које студенти стичу завршавањем студијског програма.

Документ „Студијски програм – Интегрисане академске студије фармације“ показује да образовни циљеви студијског програма укључују четири препоруке Савета Европе у вези са сврхом високог образовања.

У документу „Студијски програм – Интегрисане академске студије фармације“, дефинисани су циљеви програма. Како захтева критеријум 2.3, циљеви су у сагласности са садржајем студијског програма и нивоом циклуса студирања. Установа наводи да се остварење образовних циљева постиже применом различитих типова интерактивне наставе, укључујући предавања, студентске семинаре, проблемски оријентисане радионице, учење вештине комуникације са пацијентима и здравственим радницима, као и истраживачки рад студената.

Исходи учења су утврђени и наведени у документу „Студијски програм – Интегрисане академске студије фармације“, објављени су на сајту установе и у складу су са захтевима Квалификацијског оквира у БиХ и Оквира квалификација Европског простора високог образовања за други циклус високог образовања. Поред тога, студијски програм је усаглашен са захтевима Директиве 2005/36/ЕЗ и 2013/55/ЕЗ Европског парламента.

Образовни циљеви су наведени у документу „Студијски програм – Интегрисане академске студије фармације“ и доступни су јавности путем интернет странице Универзитета. Установа наводи да се усклађивање образовних циљева на Универзитету врши у складу са Политиком осигурања квалитета и Стратегијом развоја Универзитета Бијељина.

Студијски програм је упоредив са сличним програмима у региону и Европи: са студијама фармације у Србији (Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет и Универзитет у Нишу - Медицински факултет) и Грчкој (National and Kapodistrian University of Athens, Department of Pharmacy).

У елаборату студијског програма наведени су исходи учења и компетенције свршених студената.

Установа је приложила документ „Студијски програм – Интегрисане академске студије фармације“, који садржи детаљан наставни план и програм, укључујући и опис начина извођења наставе.

Усвојени су документи који дефинишу процедуре за развој, ревизију и увођење иновација у наставне планове и програме, и то: „Процедуре за развој студијских програма“ и „Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма Универзитета“.

Установа периодично ревидира и врши измене студијских програма. Први студијски програм интегрисаних академских студија фармације донет је 2012. године и до сада је измењен два пута. Прва измена усвојена 2013. године обухватила је 20 ЕЦТС бодова и том приликом су, по угледу на студије фармације на Универзитету у Београду и Универзитету у Нишу, уведени нови садржаји у виду изборних предмета. Друга, обимнија измена студијског програма извршена је 2017. године и установа у Апликационом обрасцу наводи да је у току процес лиценцирања новог студијског програма. Поменутом изменом предвиђена је стручна пракса у десетом семестру, у складу са Директивом 2013/55/ЕЗ Европског парламента.

Силабуси предмета садрже податке о предметима, укључујући имена предметних наставника, тип предмета, годину и семестар, број ЕЦТС бодова, оптерећење студената, систем вредновања рада студената са предиспитним и испитним поенима, методе извођења наставе и списак обавезне и додатне литературе.

Универзитет је усвојио Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма и Процедуре за обезбеђење квалитета студијских програма, на основу којих врши прилагођавање наставних планова и програма.

Установа је усвојила Правилник о формирању ЕЦТС бодова, одређивању шифре предмета и силабуса предмета, којим је регулисала начин додељивања броја ЕЦТС бодова појединим предметима, у складу са европском методологијом. У том документу, број ЕЦТС бодова по предмету зависи од укупног радног оптерећења студента (укључујући све врсте наставе и самосталан рад), тако да једном ЕЦТС боду одговара 30 сати рада.

У складу са законом, студијски програм интегрисаних академских студија фармације предвиђа и израду дипломског рада. У Апликационом обрасцу, установа наводи да се дипломски радови заснивају на научноистраживачким активностима студената и анализи резултата добијених у универзитетским лабораторијама.

Установа је предвидела да се део практичне наставе и стручна пракса обавља у апотеци и фармацеутској индустрији.

Универзитет је усвојио Правилник о дипломском раду и дипломском испиту, којим се регулише начин пријављивања, израде дипломског рада, и полагања дипломског испита.

Правилник дефинише сврху завршног рада. Њиме је такође утврђено да комисија доноси одлуку о успеху студента на основу оцене дипломског рада и оцене његове одбране.

Одбрана дипломског рада је, према одредби Правилника, јавна.

Садржај студијског програма интегрисаних академских студија фармације испуњава захтеве који су за оспособљавање фармацеута постављени у Члану 44. Директиве 2005/36/ЕЗ и 2013/55/ЕЗ Европског парламента о признавању стручних квалификација. Установа у Апликационом обрасцу наводи да вредноване стечене квалификације реално осликавају стечени ниво знања.

Установа путем студентских анкета процењује задовољство студената, како у целини, тако и појединачним предметима и предметним наставницима. Испитује се и задовољство дипломираних студената стеченим знањима и вештинама.

Установа је усвојила документе којима регулише међународну сарадњу и мобилност студената и наставника.

Стечене компетенције су у складу са компетенцијама које су за фармацеуте прописане Директивом 2005/36/ЕЗ и 2013/55/ЕЗ Европског парламента.

Универзитет је обавио једно анкетирање задовољства послодаваца, што је за сада довољно с обзиром да се интегрисане академске студије фармације реализују од 2012. године. Послодавци су позитивно оценили знања и вештине дипломираних студената.

Б.3 Учење, подучавање и оцењивање усмјерено ка студенту

Установа у Апликационом обрасцу наводи да се и теоријска и практична настава у оквиру студијског програма реализује као интерактивна настава која обезбеђује активно учешће студената, као и да се примењују савремене методе наставе. Води се евиденција присуства студената на настави.

Студенти се укључују у процес креирања студијских програма преко својих представника у Стручном вијећу за фармацеутске науке и Сенату.

Оцењивање студената регулисано је Правилником о полагању испита и Правилима студирања, а структура оцењивања за сваки појединачни предмет дефинисана је у силабусима предмета.

Примена начела интерактивности наставе како теоријске, тако и практичне, омогућује активно укључивање и утицај студената на процес учења, како и прилагођавање наставе различитости студената у начину усвајања знања.

Процедуре оцењивања су дефинисане и транспарентне, у складу са захтевом Критеријума 3.3.

Поред класичних консултација са професорима, студентима су омогућене и консултације посредством електронске поште.

Установа обавља периодичне провере задовољства студената путем анкетирања.

Установа омогућује студентима да преко студентског портала попуњавају анкету којом дају своје мишљење о квалитету наставног плана и програма и наставног процеса, а у складу са усвојеним Правилником о студентском вриједновању квалитета наставног процеса.

Студенти имају своје представнике у Стручном вијећу, Сенату и Управном одбору.

Процес образовања регулисан је документом Правила студирања, као и Статутом Универзитета. Ови документи су доступни студентима преко интернет странице универзитета.

Установа је дефинисала процедуру жалбе студената, али наводи да оне до сада нису покретане.

Б.4 Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

Установа је успоставила процедуре за признавање високошколских квалификација, периода студирања и претходног учења, у складу са захтевима ЕСГ 1.4 и Критеријума 4.1, као и Лисабонске конвенције.

Процедура за стицање и признавање квалификација дефинисана је Статутом и Правилником о праву на промјену студијског програма, прелазак на студијске програме Универзитета Бијељина и о критеријумима и условима преношења ЕЦТС бодова.

Комисија за признавање испита разматра захтеве студената и процењује садржаје делова студијских програма које је студент са успехом завршио у другој високошколској установи и предлаже ректору доношење одговарајуће одлуке.

У документацији за акредитацију, установа је приложила Статут Универзитета и документ „Правила студирања на првом и другом циклусу студија“, који дефинишу услове уписа у складу са законом. На конкурс могу да се пријаве кандидати који су завршили четворогодишње средње образовање, а ранг-листа се формира на основу успеха у претходном школовању и резултата пријемног испита из хемије и биологије. У Апликационом обрасцу у опису тачке Б.4.2, установа детаљно наводи систем обрачуна бодова: сваки предмет се бодује са по 30 бодова, а успех у средњошколском образовању се бодује тако што се збир просечних оцена из сва четири разреда множи са два. Конкурс за упис на студијски програм доступан је на сајту установе, а према наводу из Апликационог обрасца, објављује се и у најмање једним дневним новинама.

Статут Универзитета предвиђа двосмерну размену студената и признавање ЕЦТС бодова и складу са споразумима који се склопе са високошколским установама са којима се врши размена.

Универзитет је донео документ којим је утврдио правце и циљеве развоја међународне сарадње за период од 2012. до 2018. године. За координацију међународне сарадње задужен је проректор за међународну сарадњу, преко Центра за међународну сарадњу који се бави мобилношћу студената и наставног особља.

Б.5 Наставно особље

Установа је регулисала запошљавање наставника следећим документима: Политика управљања људским ресурсима, Правилник о поступку и условима избора у научно-наставна звања и Статутом Универзитета. Процедуре и критеријуми дефинисани овим документима у складу су са законским захтевима за запошљавање наставника.

Приликом избора наставника, установа је водила рачуна о њиховим компетенцијама за област за коју се бирају.

Према подацима из Апликационог обрасца, установа води и чува комплетну документацију о сваком наставнику.

Установа је у Апликационом обрасцу дала линкове на документе којима је дефинисано управљање људским ресурсима, и то: Политика управљања људским ресурсима, Правилник о раду и Правилник о обезбјеђењу квалитета наставника и сарадника.

Установа сваке школске године анализира оптерећење наставног кадра.

Б.6 Ресурси за учење и подршка студентима

Установа има у власништву објекте са укупно 2.120 м2. Простор је реновиран и прилагођен потребама наставе.

Установа располаже амфитеатрима, учионицама, лабораторијама и има библиотеку, читаоницу и интернет салу са 20 рачунара. Из података о броју студената уписаним на све године студирања на студијским програмима који се реализују у установи, може се закључити да простор задовољава захтев Уредбе о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и поступку утврђивања испуњености услова.

Установа у Апликационом обрасцу наводи да студенти уписани на студијски програм могу да користе све ресурсе којима Универзитет располаже. Информације могу да добију у Студентској служби, електронском поштом, или преко сајта установе.

Б.8 Информисање јавности

Универзитет на својој интернет страници има објављене о студијском програму, укључујући циљеве и исходе студија фармације. На сајту су доступне информације на српском и енглеском језику. У Апликационом обрасцу, установа наводи да се информације објављују и путем радија и телевизије, као и штампањем годишњих Билтена Универзитета.

Универзитет има студентски портал на којем студенти добијају информације везане за наставни процес.

Установа је 2014. године донела Правилник о односима с јавношћу, а 2015. године Политику комуникације с јавношћу. У оквиру стручних служби формирана је и Служба за маркетинг и односе с јавношћу, која је одговорна директору Универзитета.

Установа сваке године припрема Информатор, који је доступан на сајту Универзитета, а садржи основне информације о Универзитету, информације о упису и податке о студијским програмима који се реализују на Универзитету (циљеви и исходи учења, трајање студија и број ЕЦТС бодова, курикулуми, извођење наставе, звање које се стиче завршетком студирања).

Б.9 Континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма

Установа наводи да је организовала стручне скупове фармацеута, са којих је и потекао предлог за ревизију студијског програма из 2013. године, као и за повећање броја часова стручне праксе у оквиру новог студијског програма који још није добио дозволу.

Како од почетка рада установе није било екстерних евалуација са препорукама за унапређење, установа на основу њих није могла да ревидира студијске програме.

Као што је већ речено у одељку 2.3.1, установа прати и и врши измене студијских програма. Први студијски програм интегрисаних академских студија фармације донет је 2012. године и до сада је измењен два пута. Прва измена 2013. године обухватила је 20 ЕЦТС бодова и том приликом су, по угледу на студије фармације на Универзитету у Београду и Универзитету у Нишу, уведени нови садржаји у виду изборних предмета (ова измена је садржана у студијском програму који се рецензира). Друга, обимнија измена студијског програма извршена је 2017. године и установа у Апликационом обрасцу наводи да је у току процес лиценцирања новог студијског програма.

Установа је анкетирала задовољство дипломираних студената и послодаваца знањима и вештинама које студенти стичу на студијама.

Б.10 Периодично вањско осигурање квалитета

Установа је 2012. године прошла вањску евалуацију Комисије за лиценцирање Министарства просвете и културе и добила дозволу за рад.

Комисија за лиценцирање није дала препоруке за унапређење квалитета.

СЛАБЕ СТРАНЕ

Б.2 Креирање и одобравање студијских програма

Из докумената којима се регулише процедура доношења и измене студијских програма, а које је установа приложила у документацији за акредитацију, види се да је учешће заинтересованих страна из струке врло ограничено. Поменути правилник предвиђа да Универзитет може ангажовати и спољњег експерта за потребе израде Елабората о оправданости извођења новог студијског програма (што је први корак у доношењу новог студијског програма), али се из приложене документације не види да се пре доношења новог студијског програма организују шире консултације са фармацеутском струком.

Документи које је установа приложила уз тачку Б.2.1. под 2, не доказују да се утврђене процедуре доношења и измене студијских програма примењују и да у томе учествују студенти и заинтересоване стране. Приложени записник о присуству заинтересованих страна не односи се на примену поступка усвајања и измене студијског програма Фармација, већ се у њему помиње само сарадња са једном фармацеутском кућом у погледу дела стручне праксе студената и истраживања.

За један од три референтна студијска програма из иностранства дат је погрешан линк и нетачан назив установе (напомена: даљим прегледом документације пронађен је тачан линк под тачком Б.2.2.2. Апликационог обрасца, који показује да се ради о високошколској установи National and Kapodistrian University of Athens, Department of Pharmacy). Нетачни су и називи две високошколске установе из Србије, а њихови исправни називи су: Универзитет у Београду - Фармацеутски факултет и Универзитет у Нишу - Медицински факултет.

У Акредитационом обрасцу под Б.2.2.1. тачка 1, установа није навела документ који садржи критеријуме вредновања остваривања исхода учења ни описала поступак вредновања.

Матрица исхода учења за студијски програм није израђена. Установа наводи да је израда матрице планирана за следећи реакредитациони период, али не образлаже због чега то до сада није урађено.

Иако је у силабусима предмета дефинисан максималан број поена које студент може да стекне полагањем испита, из документације коју је установа поднела и информација објављеним на сајту не види се који је минималан број испитних поена које студент мора да добије да би положио испит на појединим предметима. У документу „Студијски програм – Интегрисане академске студије фармације“ наведено је само да се активности студената на предмету завршавају полагањем испита, али не и да испит мора да положи. У истом документу се такође наводи да је студент обавезан да на свакој предиспитној обавези оствари минималан број поена, али нема таквог захтева за испитне поене. Стога би на основу расположиве документације остало отворено питање да ли је студенту довољно да из предиспитних и испитних обавеза сакупи укупно >50 бодова, или је поред тога обавезан и да успешно положи испит. Могуће је да се ови подаци налазе међу информацијама које студенти добијају преко студентског портала, али су оне недоступне рецензентима.

Установа није својим званичним актима регулисала учешће студената у научноистраживачком раду, већ је само навела да постоји могућност самоиницијативног укључивања студената у истраживања. Из приложене документације, као ни са сајта установе не види се да је на Фармацеутском факултету развијен научноистраживачки рад, нити да тај факултет има научне пројекте у које би се студенти укључили.

Иако је предвидела да се стручна пракса, као и део практичне наставе из стручних предмета обављају у фармацеутским кућама, и иако је у Извештају о самовредновању дала списак од 60 апотека у БиХ, Србији и Хрватској са којима сарађује, установа у Апликационом обрасцу под тачком 2.3.2 под 2 приложила је само два уговора: са једном апотеком (ЗУ Апотека „Мирка“, Пелагићево) и са једном фармацеутском кућом (Благолекс д.о.о, Бијељина, за област производње лекова). У Апликационом обрасцу се такође наводи да Фармацеутски факултет потписује уговор са апотеком коју студент изабере за обављање стручне праксе, али, сем напред поменутог уговора нема приложених других уговора који би то доказали.

Изузев предлога алумни заједнице о увођењу предмета фармакотерапија и стручне праксе у наставни план и програм, нема доказа о учешћу заинтересованих страна у процесу прилагођавања наставних планова и програма.

Из документације се не може видети која је методологија примењена за одређивање броја часова самосталног рада (индивидуалног учења) у оквиру предмета. Због тога не може да се процени да ли број стечених бодова на предметима одговара стварном оптерећењу студената.

Установа ни у Правилнику о дипломском раду и дипломском испиту, као ни у силабусу дипломског рада није дефинисала колико поена припада дипломском раду, а колико одбрани.

На основу циљева и исхода дефинисаних у силабусу дипломског рада не може да се процени да ли радови одговарају академским захтевима у складу са нивоом студија.

У документацији нема доказа да се завршни радови студената подвргавају провери с циљем онемогућавања плагирања.

У Апликационом обрасцу, установа није попунила одељак Б.2.3.6. и одговорила на питање да ли студент стиче квалификације у складу са циљевима студијског програма.

Установа не организује наставу на страним језицима.

Мобилност студената у правом смислу још није реализована (детаљније под Б.4.4).

До сада нису реализовани заједнички пројекти са страним партнерима.

У анкети за процену задовољства, послодавци су процењивали ниво укупног знања и вештина, као што су теоријска знања, практична знања и вештине, самосталност у раду, тимски рад и жељу за усавршавањем. Такви уопштени одговори тешко могу да буду основ за даљи развој наставних планова и програма.

Установа није урадила детаљан преглед реализације стицања појединих компетенција по предметима и активностима у оквиру студијског програма.

Б.3 Учење, подучавање и оцењивање усмјерено ка студенту

При провери задовољства студената наставним процесом, студенти оцењују поједине предмете и наставнике у целини, па на основу тога није могуће сагледати чиме су конкретно задовољни или незадовољни у настави на предмету.

У документацији нема доказа да је установа користила резултате анкетирања студената у погледу процедура и начина оцењивања.

Б.4 Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

У приложеној документацији рецензент није пронашао доказе да је установа задовољила захтев ЕСГ 1.4. који се односи на обавезу прикупљања, праћења и реаговања на информације о напредовању студената кроз студије. Прилози у Апликационом обрасцу под Б.4.1, тачка 2 односе се на правила уписа, прелазак са других високошколских установа и признавање претходног учења, али не и на анализу уписа и напредовања студената. У приложеном Извештају о самовредновању такође нема доказа да установа ради ову врсту анализа. У Извештају о анализи успешности завршавања студија приказан је само број дипломираних студената и број студената на завршној години за три академске године, што не даје увид у конкретне проблеме у напредовању студената кроз студијски програм.

Критеријуми за упис нису потпуно транспарентни, јер на интернет страници Фармацеутског факултета (одељак „Услови за упис студената“ - <http://www.ubn.rs.ba/vrsta-i-ciklus-studija>), као ни у тексту Конкурса за упис <http://www.ubn.rs.ba/download/2019/Konkurs-II-19.pdf> нема свих детаља који су релевантни за кандидате. Наводи се само да се редослед кандидата за упис на студије одређује на основу успеха у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту, али кандидати не добијају информацију о томе колико поена могу добити за успех у школи, а колико на пријемном испиту, како се обрачунавају бодови за успех у школи и по колико поена носе тестови из хемије и биологије. Поред тога, у Апликационом обрасцу и у Извештају о самовредновању наведено је да право на рангирање стиче кандидат који је положио пријемни испит, али није доступна информација о минималном броју бодова који кандидати треба да освоје на тестовима да би испунили тај захтев.

Постоји неусаглашеност између садржаја Конкурса и захтева члана 62. став 2. Статута Универзитета. У тексту Конкурса недостају неки од елемената који по поменутом члану Статута Конкурса треба да садржи, и то: број студената који се уписује на студијски програм (члан 62. став 2. под а); начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед (члан 62. став 2. под г) и висину школарине коју плаћају студенти (члан 62. став 2. под д).

Уместо садржаја који се тражи за тачку Б.4.3. и везан је за садржај документа који описује стечену квалификацију, установа је у Апликационом обрасцу дала опис и приложила документе везане за начин извођења практичне наставе и стручне праксе. Због тога, није било могуће утврдити да ли је установа испунила захтеве Критеријума 4.3.

Иако Статут омогућава размену студената, она до сада није реализована у правом смислу, тј. није било размене студената на нивоу похађања наставе и стицања ЕЦТС бодова. Реализоване су само спорадичне посете наставним базама, у циљу стицања неких искустава и вештина. Такође, Универзитет не учествује у реализацији међународних пројеката ни у другим видовима сарадње са иностраним високошколским установама. Установа наводи да нема адекватне финансијске подршке за реализацију међународне сарадње.

Б.5 Наставно особље

Установа је са пуним радним временом запослила само само три наставника за ускостручне предмете из уже научне области Фармакологија и фармација. Из тога се може закључити да критеријум 5.1. није испуњен, тј. није задовољен захтев критеријума за лиценцирање исказан у члану 3. став 2. Уредбе о

условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и поступку утврђивања испуњености услова

http://www.ubn.rs.ba/Akreditacija/Rjesenja/Uredba_o_osnivanju_i_pocetku_rada_visokoskolskihustanova.pdf

У тачки Б.5.2 под 2, установа није показала да има и реализује дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса.

Установа у Апликационом обрасцу није дала тражени опис и одговоре на питања везана за Критеријум 5.4, већ је у одељку Б.5.4. приказала информације везане за реализацију наставног плана и програма.

Установа није дала тражени опис који се тражи за општи део тачке Б.5.3.

Установа не израђује годишње извештаје о научним и стручним активностима. Приложен је само један документ: Извјештај о евалуацији научног рада наставника на Универзитету Бијељина са бројем објављених радова (без списка радова) и списком саопштења на стручним и научним скуповима наставника запослених са пуним радним временом за период од почетка рада установе до 2018. године. Иако у Апликационом обрасцу установа наводи да је, у складу са чланом 38. Закона о научноистраживачкој дјелатности и технолошком развоју Универзитет регистрован као научноистраживачка установа, радови наставника запослених са пуним радним временом урађени су другим установама, углавном у онима у којима су раније радили. Стога Универзитет Бијељина у тим радовима није ни наведен као њихова афилијација (изузетак је понеки рад објављен у часопису Академски преглед, чији је издавач сам Универзитет). Највећи део наставника који предају стручне предмете ангажовано је уговором о извођењу наставе на Универзитету Бијељина, па се њихов научноистраживачки рад одвија у матичним установама у којима су запослени са пуним радним временом.

Б.6 Ресурси за учење и подршка студентима

Из документације коју је установа приложила, не може да се процени да ли је помоћно и административно особље квалификовано да пружи подршку студентима у коришћењу ресурса Универзитета.

Установа нема план обука ненаставног особља.

Установа је приложила списак литературних извора релевантних за студенте фармације, који садржи 3.194 библиотечке јединице. Међутим већина тих литературних извора је стара, већина је доступна само у форми ЦД-а, а списак садржи и литературу која није релевантна за студијски програм.

Универзитет располаже само најосновнијом опремом за извођење наставе на студијском програму. Установа није доказала да редовно и плански врши улагање у физичке ресурсе за извођење наставе, већ је приложила само један сервисни извештај о извршеној поправци спектрофотометра.

Б.8 Информисање јавности

На интернет страници Универзитета нема података о стопама пролазности студената (захтев ЕСГ 1.8). Такође, на сајту нема података ни о академским каријерама наставног особља, већ је приказан само број наставника по звањима и научним областима.

Б.9 Континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма

Иако установа одржава контакте са послодавцима и властитим дипломираним студентима, у документацији нема доказа да струка у довољној мери учествује у процесу креирања и ревидирања студијских програма.

Као што је наведено под Б.9.1, предлог за ревизију студијског програма из 2013. године потекао је са стручног скупа који је организовала установа, али није приложен званичан документ који то потврђује.

Б.10 Периодично вањско осигурање квалитета

Након добијања дозволе за рад, није било вањских евалуација у складу са ЕСГ стандардом.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ

Б.2 Креирање и одобравање студијских програма

Препоручује се да установа:

- оснажи учешће фармацеутске струке у процесу доношења и измене студијског програма,
- приложи адекватне доказе до реализацији утврђених процедура доношења и измене студијских програма и о учешћу студената и заинтересованих страна у тим поступцима,
- коригује податке о референтном студијском програму из Грчке.

Установа треба да исправи недостатке наведене под „Слабе стране“.

- Из силабуса предмета се види да се рад студената на свим предметима вреднује тако да предиспитним обавезама припада 50 и испиту 50 поена. Иако се то слаже са утврђеним правилима, рецензент сматра да би расподела бодова требало да буде усклађена са природом предмета.
- Препоручује се да установа у документацију о студијском програму и на свој сајт дода информације о минималном броју испитних поена које студент мора да освоји на предмету, чиме би се разјаснио горе поменут проблем у вези са обавезом студената да успешно положи испит.

Препоручује се установи да:

- званично регулише укључивање студената у НИР,
- интензивније ради на развоју властитог научноистраживачког рада кроз научне пројекте и међународну сарадњу,
- обезбеди уговоре са апотекама и других фармацеутских кућа у којима ће студенти обављати део практичне наставе и стручну праксу и именује менторе запослене у тим кућама који ће радити са студентима.

Препоручује се да установа успостави бољу сарадњу са струком и да својим документима предвиди учешће струке у доношењу и прилагођавању наставних планова.

Препоручује се да установа дефинише начин одређивања броја часова самосталног рада (индивидуалног учења) у оквиру предмета.

Препоручује установи да:

- у силабусу дипломског рада објави детаље вредновања рада студената, тј. да дефинише број бодова који се студенту додељују по основу дипломског рада и број који може да освоји одбраном рада,
- у силабусу дипломског рада детаљније дефинише циљеве и исходе рада, тако да они одговарају академским захтевима у складу са нивоом студија,
- уведе обавезну проверу дипломских радова пре одбране, у циљу онемогућавања плагирања.

Препоручује се установи да ради на уклањању горе наведених недостатака.

Препоручује се установи да припреми детаљнији анкетни лист за послодавце, тако да послодавци у будућим анкетама могу да се изјасне и о областима струке у којима су дипломирани студенти показали више или мање знања и вештина.

Б.3 Учење, подучавање и оцјењивање усмјерено ка студенту

Препоручује се установи да припреми анкетни лист тако да студенти могу да искажу своје задовољство разним аспектима садржаја предмета и квалитета наставе (нпр. тежина и обим градива, јасноћа излагања наставника, комуникација наставника са студентима у току наставе итд).

Б.4 Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

У циљу побољшања испуњености захтева ЕСГ 1.4 требало би да установа својим прописима утврди обавезу и начин спровођења редовне анализе уписа и напредовања у току студија, као и начин реаговања на резултате тих анализа. Анализа пролазности на испитима из појединих предмета, као и са године на следећу годину студија, омогућила би да се идентификују конкретни проблеми у напредовању студената на студијском програму, што је предуслов за њихово решавање.

Да би се омогућила процена тачке Б.4.3, потребно је да установа коригује овај део Апликационог обрасца у складу са захтевима ЕСГ 1.4 и Критеријума 4.3.

За побољшање испуњености захтева ЕСГ 1.4 и Критеријума 4.1, требало би да установа:

- информисе кандидате о начину обрачунавања бодова које добијају по основу успеха у средњој школи и полагања пријемног испита, објављивањем тих података на интернет страници установе и у тексту Конкурса за упис на студијски програм,
- дефинише критеријум (број бодова) који кандидат треба да испуни да би се сматрало да је положио пријемни испит и да то објави на свом сајту и у Конкурсу за упис,
- усагласи текст Конкурса за упис на студијски програм са захтевима члана 62. Статута Универзитета и дода податке о броју студената који се уписује на студијски програм, начину и роковима за подношење жалбе на утврђени редослед, као и висину школарине коју плаћају студенти.

Иако је Универзитет у Бијељини млада високошколска установа, у циљу испуњавања захтева Критеријума 10.1, 10.2. и 10.3, требало би да:

- интензивније развија све врсте међународне сарадње, укључујући мобилност студената и наставног особља, као и учешће у међународним пројектима,
- обезбеди одговарајуће финансијско покриће за те активности.

Б.5 Наставно особље

Препоручује се установи да обезбеди више наставника ускостручних предмета који би били запослени са пуним радним односом.

Препоручује се установи да донесе дугорочни и оперативни план развоја људских ресурса и да ради на њиховој реализацији.

Препоручује се установи да интензивније ради на стварању услова за научноистраживачки рад наставног кадра и формирању истраживачких тимова наставника и сарадника у областима везаним за студијски програм.

Потребно је да установа у овом одељку прикаже могућности које установа нуди за развој компетенција административног и помоћног особља.

Б.6 Ресурси за учење и подршка студентима

Препоручује се установи да:

- обогати библиотеку новим издањима књига и уџбеника за студенте интегрисаних академских студија фармације,
- планира и редовно врши улагање у ресурсе за подршку студентима и извођење наставе.

Препоручује се установи да плански ради на усавршавању ненаставног особља.

Б.8 Информисање јавности

Требало би да установа објави на свом сајту податке о пролазности студената на испитима и академским каријерама наставног особља.

Б.9 Континуирано праћење и периодична ревизија студијских програма

Потребно је да Универзитет интензивира сарадњу са струком и да у процесу доношења измена студијског програма консултује стручна удружења.

МЈЕСТО И ДАТУМ _____

ПОТПИС РЕЦЕНЗЕНТА _____